

عنوان مقاله:

کاربست آمایش سرزمین در مدیریت قلمروهای مرزی (نمونه‌ی موردی؛ شهرستان‌های مرزی خراسان جنوبی)

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره ۵، شماره ۱۷ (سال: ۱۳۹۳)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده‌گان:

مصطفی قره بیگی - دانشگاه خوارزمی تهران

افشین منقی - دانشگاه خوارزمی تهران

حسین ریبعی - دانشگاه خوارزمی تهران

خلاصه مقاله:

آمایش سرزمین به عنوان یکی از گرایش‌های نوپا در سازماندهی سیاسی فضای شناخته می‌شود. ماهیت بنیادی این گرایش، ترکیب روش‌های اقتصادی، سیاسی و برنامه‌بریزی است. آمایش به سبب تاکید بر مدیریت سیاسی-جغرافیایی فضای، نوعی رویکرد کل نگر به شمار می‌آید. آمیختگی این رویکرد با برنامه‌بریزی فضایی، مدیریت فضای در یک قلمرو مشخص را سازمان‌بافت‌تر و عینی‌تر می‌کند. بر این پایه، به کارگیری شاخص‌های آمایشی در مدیریت قلمروهای مرزی، تا اندازه‌ی زیادی می‌تواند چالش‌های مرزی را شناسایی و راهکارهای واقع‌گرایانه را برای مدیریت آن ارائه کند. قلمروهای مرزی به سبب اهمیت زئوپلیتیکی خود، به ویژه در ایران، همواره جلوه‌گاهی از توأم‌مندی یا ناکارامدی مدیریت کلان و ملی را نمایان می‌سازند. به‌نظر می‌رسد که بخش قابل توجهی از ناکارامدی در مدیریت مرزهای ایران، به ویژه مرزهای شرق کشور، به سبب نبود رویکرد آمایشی باشد. از این روی، پژوهش حاضر با روش علی-مقایسه‌ای به بررسی آمایشی چهار شهرستان مرزی استان خراسان جنوبی، شامل شهرستان‌های نهبندان، درمیان، زیرکوه و سربیشه پرداخته است. برای بررسی وضعیت آمایشی این شهرستان‌ها با رویکرد امنیت و توسعه‌ی پایدار، توزیع ۲۳ شاخص از شاخص‌های توسعه شامل شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشتی و زیرساختی در سطح شهرستان‌های مذکور مطالعه شده است. مفروض اصلی این پژوهش این است که میان اقتصاد فضای و وضعیت امنیتی هر منطقه، رابطه وجود دارد. برپایه‌ی نتایج این تحقیق، به‌نظر می‌رسد که ناهمگی و توزیع نامطلوب شاخص‌های توسعه در شهرستان‌های مرزی استان خراسان جنوبی، بستر مناسبی برای گسترش‌های امنیتی ایجاد می‌کند و به دلیل، فرامقیاس بودن مسئله‌ی امنیت، گسترش امنیتی در مقیاس محلی، دامنه‌ی خود را به مقیاس ملی خواهد رساند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030274>

